

СТАНОВИЩЕ

от

доц. Мария Иванова Димитрова, дм

Факултет по общественно здраве «Проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн»,
Медицински университет – София, Катедра Здравни грижи

Определена за член на Научното жури със Заповед № Р-109-22 от
17.01.2023 г.

на Ректора на Медицински университет «Проф. д-р Параскев Стоянов» –
Варна

Относно: Процедура за придобиване на образователна и научна степен
„Доктор“

Тема: Практическото обучение на медицинските лаборанти за формиране
на професионални умения и компетенции

Автор: Павлина Пенкова Тенева

По докторска програма: „Управление на здравните грижи“

Професионално направление: 7.4. Обществено здраве

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Форма на докторантурата: Самостоятелна форма на обучение

Научен ръководител: доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз.

Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект документи и материали на хартиен и електронен носител отговарят на Процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“ съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна «Проф. д-р Параскев Стоянов» за прилагането му.

Павлина Тенева е завършила базово медицинско образование по специалност „Медицински лаборант“ в Медицински колеж към Тракийски университет през 2000 г. Последователно придобива ОКС „Бакалавър“ по

специалността „Социални дейности“ във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“ (2003 г.), ОКС „Магистър“ по специалността „Управление на Здравните грижи“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна (2009 г.).

От 2001 г. Павлина Тенева работи като медицински лаборант в Централна клинична лаборатория на УМБАЛ Стара Загора в продължение на 8 години, а от 2007 г. е хоноруван преподавател по клинична практика в Медицински колеж – гр. Стара Загора. От 2009 г. в продължение на 7 години е ръководител на специалността „Медицински лаборант“, като последните три години е Заместник директор на Медицинския колеж към Тракийски университет – Стара Загора.

Ръководи занятия по учебните дисциплини: Клинична лаборатория; Клинична практика и Качествен контрол в лабораторната практика.

Представя списък с пет участия по програма Еразъм (2013 г., 2016 г., 2017 г., 2018 г. и 2019 г.) и общо 17 участия в научни проекти. Представените документи показват непрекъснато повишаване на професионалното и образователното развитие на докторантката.

Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа 156 страници и е добре структуриран. Включва: първа глава – Теоретични основания на изследвания проблем; втора глава – Методология и организация на научното проучване; трета глава – Собствени проучвания; заключение; изводи, препоръки; приноси и пет приложения.

Дисертацията е подходящо онагледена, съдържа 28 фигури и 17 таблици. Библиографската справка включва 158 източника, от които 70 на кирилица и 88 на латиница.

Актуалност и значимост на проблема

Представеният дисертационен труд на тема „Практическото обучение на медицинските лаборанти за формиране на професионални умения и компетенции“ разглежда актуален и значим проблем свързан с практическата подготовка на медицинските лаборанти. Значимостта на практическото обучение произтича от това, че то съчетава прилагане, надграждане, усвояване и утвърждаване на теоретичната научна подготовка на медицинските лаборанти в реални условия. Практическото обучение като част от университетското обучение способства за цялостното формиране на професионално поведение на бъдещите медицински лаборанти.

Литературен обзор

В литературния обзор е представена обща характеристика на специалността „Медицински лаборант“ и са разгледани законовите регламенти за придобиване на тази специалност в нашата страна. Извършен е анализ и отдиференциране на понятията компетенции и компетентност. Разгледани са отговорната роля и функции на преподавателя в контекста на предизвикателствата на съвременната медицина и прилагането на адекватни педагогически методи и средства за формиране на професионални умения и компетенции на бъдещите специалисти. Направеният литературен обзор показва широка осведоменост на докторанта по разглежданата тема, изведени са изискванията към подготовката на медицинските лаборанти.

Методология на изследването

Целта и работните хипотези на дисертационния труд са конкретни, ясно и точно формулирани. Поставените четири задачи логично следват от целта, като позволяват добро изпълнение на планираното проучване. Методиката на проучването е обстойно описана, коректно и детайлно са посочени всички елементи и етапи на изследването.

Обхванати са три групи респонденти: студенти от специалност „медицински лаборант“ (114 респондента); медицински лаборанти (49 респондента) и експерти (21 респондента). В групата на експертите са включени лабораторни лекари със специалност „Клинична лаборатория“ и старши лаборанти.

За реализиране на поставените задачи са подбрани адекватни методи и подходяща софтуерна програма: документален, социологически и статистически методи. Дизайна на научното изследване е изчерпателен, прецизен и отговаря на изискванията за дисертационен труд.

В глава трета – «Собствени проучвания» е направен прецизен анализ с правилна интерпретация. Въз основа на получените резултати са формулирани 7 извода, които следват логически от поставените задачи и в синтезиран вид обобщават най-важните резултати.

Според получените данни ясно се очертава необходимостта от по-задълбочени знания, свързани с грешките в аналитичния и преданалитичния етап от провеждане на клинично-лабораторните изследвания. Стъпвайки на проучването и анализа Павлина Тенева предлага като решение въвеждането на свободно избираема дисциплина. Във връзка с това е изготвен и приложен модел и учебна програма „Източници на грешки в етапите на клинично-лабораторното изследване“.

Представеният автореферат към дисертационния труд е представен в 58 страници и отразява най-съществените резултати, изводи от проучването и приноси. Публикациите във връзка с дисертационния труд са 3 на брой, като на две е самостоятелен автор, а на третата е първи автор.

Заклучение

В заключение, представеният за рецензия дисертационен труд на тема „Практическото обучение на медицинските лаборанти за формиране на професионални умения и компетенции“ на Павлина Пенкова Тенева има практико-приложен характер и отговаря на всички изисквания за дисертационен труд за присъждане на ОКС „Доктор“.

Въз основа на гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за дисертационния труд и автореферат, и препоръчвам на почитаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на Павлина Пенкова Тенева в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Управление на здравните грижи“.

03.02.2023 г.
София

Изготвил становище: .....
/доц. М. Димитрова, дм/